

EDİTÖRDEN/EDITORIAL

Değerli Adli Bilimciler,

Adli bilimler alanından farklı disiplinlerinden her geçen sayıda artan makale başvurularıyla karşı karşıya olmamız nedeniyle her sayımızda artık 14 makale yayınlamaya başladık. Dergimize gösterilen yoğun ilgi nedeniyle hem yazarlarımıza hem de danışmanlarımıza sonsuz teşekkür ediyoruz. Bu sayımızda editör yazısı için dergimizin kurucu editörü sevgili hocamız Prof. Dr. Serpil Salaçin'e sözü bırakıyoruz. Geçmişten geleceğe gelenekten kopmadan bilimselliğin ve liyakatin geleceğin adli bilimlerini inşa etmede tek gerçek olduğu bilinciyle dergimizin bilimsel niteliğini hep birlikte daha da yükseklerle taşımak, Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında en güncel çalışmaların paylaşıldığı ortak bir platform olmaya devam etmesi dileğiyle.

Prof. Dr. Halis Dokgöz

Editör

Değerli meslektaşlarım,

Dergimizin editörü sevgili Halis Dokgöz, yayın yaşamının 27. yılına özgü, bu sayıya yazı yazmamı istediklerini ilettiğinde çok heyecanlanmıştım. Elinizdeki derginin kurucu editörü olarak; gururla, coşkuyla ve hayranlıkla yakından izlediğim muhteşem gelişmelerin bana duyumsattıklarını düşündürdüklerini sizlerle paylaşma olanağıydı. Fakat klavyenin başına geçtiğimde, yazı planını dahi hazırlamakta çok zorlandığımı itiraf etmeliyim. Çünkü Neden? Nereden? Nasıl başladık? Nasıl yol almaya çalıştık? Sorularını karşılayacak çok değerli ve ulaşılabilir nitelikte, zengin basılı kaynaklarımız var. Bilgilerin bazıları resmi kayıtlarımızda da bulunuyor. Diğer taraftan, sürecin evreleri, yaşandığı ortam, heyecanlarımız, hayallerimiz, hedeflerimiz, olanaklarımız, engellerimiz ve sınırlıklarımız, bunlarla başa çıkma yöntemlerimizin resmi kayıtlara her yönüyle yansımaları hem gereksiz hem de olanaksız. Onların çoğu bireysel anılarda. Ancak yine de bazılarının bu yazıyla kayıtlara geçmesinin sürecin nasıl bir ivmeyle başladığını, başından beri evrensel bilimsel ilkeleri korumaya gösterilen titizliğin gelişime açık yapısını kavramak açısından değerli olduğunu düşünüyorum. Sürdürülen çabaların bireysel ve toplumsal tetikleyicilerin, seçilen yol haritasının, titizlikle uyulan ilkelerin, yol haritasının sürekliliğini besleyen diğer tüm kaynaklarla birlikte dergimizin bugünlere taşınmasına iyi bir başlangıç noktası oluşturduğunu düşünüyorum. Özetlemeye çalıştığım düşüncelerim nedeniyle, 30 yılı aşan bir zaman öncesine bugünden geri bakınca ayırt ettiklerimi aktarmayı denedim. Sözün kısası, sonunda bireysel anı yazısına dönen bu yazı çıktı ortaya. Ancak doğal olarak, yazdıklarım bendeki anılarla ve kaydı olanlarla sınırlı. Bilimsel nitelikli yayın yapacak bir dergi çıkarma hayalimizi birbirimizle paylaştığımız, yolumuzun başlangıç noktası olarak nitelediğim zamanlarla ilgili aktaracaklarımızın eksiklerini, sürecin en başında birlikte olduğumuz, özverili emeklerini esirgemeyen iki elin parmağını geçmeyecek sayıdaki çok sevgili meslektaşlarım tamamlayacaklardır. Selam olsun o güzel ekibe, birlikte olmak bizim için okul gibi olmuştu, aramızdan ayrılanları da saygı ve sevgiyle anıyorum. O dönemde daha yoğun sorumluluk üstlenen grup içinde en yaşlısı, henüz 40'lı yaşlarımda olan bendim sanırım. Birbiri içinde yürüyen çok farklı çalışmalarını gerçekleştirmeye çaba harcıyorduk. Gençliğin, hayallerin ve hedeflerin verdiği heyecanı coşkuyu yaşamış olmak hepimiz için büyük bir ayrıcalıktı.

Uzmanlık Derneğinin üye sayısını artırmak, bilimsel yayın organı olan ve bilimsel toplantılar düzenleyebilen bir hale gelmesine çaba göstermek, mezuniyet öncesi ve sonrası eğitim programlarını güncellemek, günlük tüm uygulamaların evrensel kabul gören yöntemlerle yapılmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmek ve geliştirmek, sürekli eğitim programlarıyla bu yaklaşımların ülkeye yayılmasını sağlamak istiyorduk. Tabii tüm bunlar için önce aramızda ortak dil oluşturmak ve bilgilerimizi güncellememiz gerekiyordu.

EDİTÖRDEN/EDITORIAL

Bilimsel bilgi üretip geliştirmeyi, bunları ülkeye ve dünyaya taşımayı hedefliyorduk.

Aynı zaman diliminde, Avrupa ülkelerinde; Sevilla Çalışma grubu (1986), ardından Perugia toplantılarının (Ekim 1991) sonunda, The European Council for Legal Medicine (ECLM) doğmuştu. Adli Tıp alanında, mezuniyet öncesi ve uzmanlık eğitiminde eğitim müfredatı çalışmalarının temel prensipleri ve harmonize edilmesi, Adli Otopsi Harmonizasyonu çalışmalarını (Aralık 1994) başlatmışlardı. Yani Avrupa'da da diğer tıpta uzmanlık alanlarıyla birlikte Adli Tıp Uzmanlık alanı da uyumlanma çalışmalarına yeni başlamıştı. Bu yaklaşım, Avrupa Birliği üye ülkelerince onaylanmış ve Avrupa Konseyi üyelerine tavsiye edilmişti. Dönemi akademik olarak yakından izleme şansı olanlardandım. Üyesi olduğum, o zamanki adı International Academy of Legal Medicine and Social Medicine, 1939 yılında kurulmuştu. Benim de katıldığım, İtalya Genoa'da yapılan XII. Toplantısında (1993) yeni bir yapılanmaya gidiyordu. Artık adı, International Academy of Legal Medicine (IALM) olacaktı ve ECLM'in esas yürütücüsü olmayı hedefliyordu. Seçimli toplantıda Prof. Bernd Brinkmann başkanlığa önerilmiş ve seçilmişti. Scientific Komiteye ben de önerilmiş ve seçilmiştim. Böylece, 1994-2000 ve 2000-2006 dönemlerinde olmak üzere, yaşamımda çok değerli bir gelişim kaynağına ulaşabilme ayrıcalığını yakalamıştım. Bu görevim, bizim dergimizin Uluslararası Danışma Kurulu oluşturulmasında ve dergimizin ilk sayısından itibaren uluslararası güncellenen tıp yayını politikalarındaki tüm kararların ve belgelerin hızla elde edilebilmesine olanak tanımıştı. Burada genç meslektaşlarıma açıklama yapmalıyım. Henüz bazılarımızın çalıştığı kurumlarda dahi masa üstü bilgisayar bulunmadığı, internetin ise var olmadığı bir zaman için çok önemli bir ayrıcalık olmuştu. Kendimizi eğitip geliştirmeye çalışırken derginin adım adım yapısını çatıyor, adeta doğuma hazırlıyor, doğurmak istiyorduk.

O yıllarda, Avrupa Konseyi üyesi ve Avrupa Birliğine Aday ülkelerden olan, Türkiye de diğer tüm alanlarda olduğu gibi tıp eğitimi ve tıpta uzmanlık alanlarında da uyum çalışmalarına başlamıştı. Bu çalışmaların temel özelliği; devlet mekanizmalarından bağımsız bilim çevrelerinin (akademi, bilim kuruluşları, bilim dernekleri, meslek kuruluşları) önerileriyle minimum niteliklerde mutabakat sağlanmaya çalışılmasıydı. Bunlara dayandırılarak ortak programlara başlangıç için öneriler hazırlanıyordu. Devlet mekanizmaları bu öneriler doğrultusunda yapılabilecek düzenlemeleri gerçekleştirecekti. Türkiye'de Tıp Eğitimi ve Tıpta Uzmanlık eğitimleri TTB ve içinde yeni oluşturulan Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu (UDEK) aracılığıyla yürütülecekti. Hem yerel hem bölgesel bu uyumlanma çalışmalarının akademik kuruluşlara, bağımsız bilim kuruluşlarına, bilim derneklerine ve meslek kuruluşlarına gereksinimi vardı.

Bizim alanımızda durum nasıldı? Akademik konuların tartışılabildiği ulusal toplantı geleneği olmayan, resmi kurumsal yapılanmanın ve hiyerarşinin öne çıktığı yöresel iletişimle sınırlı ilişkileri olan bir grup alan çalışanıydık. Sınırları zorlayarak yapılan farklı yörelerden katılıma açık, temalı toplantılar organik bağlarımızı geliştirmeye başlamıştı. Bilgi ve deneyimlerimizi paylaşmak, hayallerimizi, hedeflerimizi ortaklaştırmak hepimize çok iyi geliyordu. 30 Aralık 1992 tarihinde 12 kurucu üyenin çabaları ile İstanbul'da kurulmuş derneğimiz kabuk değiştiriyordu. Üye sayısının niceliksel ve niteliksel çoğalmasına yoğun çaba harcanıyordu. Yapmak istediğimiz geliştirmek istediğimiz hedeflerimiz çoktu, yapılacak çok işimiz vardı. Alanımızın yaşanan iklimi nedeniyle bağlarımızı geliştirmeye de gereksinim duyuyorduk. Düzenlenen uluslararası ve ulusal toplantılara birlikte katılmaya başladık. Birlikte olduğumuz her fırsatta yakınlaşıyorduk, gönüllü çalışacak meslektaş sayımız hızla artıyordu. Bir taraftan da çabaların ürünleri ortaya çıkmaya başlamıştı. Derneğimizin üye sayısı üç yıl içinde 117'ye ulaşmıştı. Müfredat çalışmaları, UDEK çalışmaları, Birinci Basamak İçin Adli Tıp kitabı çalışmaları, sürekli eğitim programlarının değişik şehirlerde gerçekleştirilmesi, TTB, PHR ve EU projelerinin yaşama geçirilmesi için yoğun emek harcanıyordu. Alanımız yeni bir yöne doğru evriliyordu, bence makas değiştiriyordu. Derneğimizin resmi yayın organı olacak bir derginin çıkarılması kararı alınmıştı ve işlemleri başlatılmıştı. Dergi hazırlık çalışmalarımızı iç içe geçmiş bu çalışmalarla birlikte yürütüyorduk. Bana göre; kendine özgü başka bir yapıydı ve yayına çıkışa kadar hazırlıklarımızı iki yıla yakın bir süreyi aldı.

Derginin temel özelliklerini belirledik. Kapak renginden, kapak ve sayfa düzenine ve dernek ambleminin çizimine kadar her şey özverili çabalar esirgenmeden tamamlandı. Uluslararası tıp dergilerinin son kabul ettiği kurallara göre çıkarılacaktı. Yazıların içeriği ve yazım kuralları, yazar ve danışmanlarla iletişim buna göre olacaktı. Çift kör danışman, gizli kimlikli yazıları inceleyecekti, düzeltme önerileri, düzeltmeler yayın kabulü bu kurallara göre yapılacaktı. Editörler kurulu toplantılarımızın da bu kurallara uygun olması için özen ve titizlik gösteriyorduk. Kurallara derginin sayılarından bakılabilir. Diğer taraftan hiçbirimizin bilimsel dergi çıkarma deneyimi yoktu, çoğumuzun uluslararası danışmanlık deneyimi de yok denecek kadar azdı. Yazar ve danışmanlarla iletişim PTT ile posta takibiyle yapılıyor, kayıtlar kara kaplı bir defterde elle tutuluyordu. Dergide editörler kurulu listesinde adı geçenlerin dışında gönüllü çalışıp

EDİTÖRDEN/EDITORIAL

yoğun emeğini esirgemeyen çalışma arkadaşlarımız her gün sayıca artıyordu. Hepimiz öğreniyorduk, diğer tıp disiplinlerinin önceden bu niteliklerde yayınlanan dergilerini çıkararak meslektaşlarımızdan, Avrupa’da alanımızda yayınlanan dergilerin editörlerinden, birbirimizden, belgelerden. Müthiş bir dayanışma, ortak emek ağı kurulmuştu. Heyecanla beklediğimiz birinci sayı Şubat 1996 yayımlanmıştı. Başarmıştık, çok mutluyduk. Dergiyi bu nitelikleriyle sürdürürebilmek için daha çok çalışmaya kararlıydık. Deneyim kazandıkça düşünerek yeni yöntemler de geliştireyorduk. İlk sayı basımdan çıkıncaya kadar yürünen yol artık farklılaşmıştı. Alanda çalışan sayısının görece azlığı, adli bilimler alanında çalışanların bazı çekinceleri, basılacak yazıların sayısını da etkiliyordu, danışman düzeltme istekleri yazarları danışmansız dergilere yönlendiriyordu. Bu tablodan umutsuzluğa kapılarak nitelikleri değiştirme önerileri getirenler, aramızdan uzaklaşanlar bile olmuştu. Basım giderleri, dernek gelirleri dengesi hep yanı başımızdaydı. Diğer taraftan dergiye ilgi de gönüllü çaba verenlerin sayısı da hızla artmaya devam ediyordu. İlkelerimizi koruyarak yolumuzu heyecanla sürdürmemizin ödülü ertesini yıl, 1997’de geldi. Türkiye’de sayıları 300 olan tıp dergilerinden ilk 45 arasına girmiş TÜBİTAK tıp dizinine alınmıştık.

1998 yılında Adli Tıp Kurumunun, kurumsal olarak farklı uzaklıkta kalmaya başladığını daha yakından hissettiğimiz bir dönem başlamıştı. Olsun, biz hayallerimiz ve hedeflerimiz için yola devam edecektik. “Bu yılın tüm sayıları tamamlandığında ise Excerpta Medica’ya alınmamız gündeme gelecek ve Index Medicus için 2000 yılını beklemeye başlayacağız.” diyerek, “üretimleriniz ve diğer katkılarınızla, bu gelişmeleri adım adım gerçekleştirebileceğimizi biliyoruz. Adli Tıp Bülteni’ni gelin 21. Yüzyıla birlikte taşıyalım” demiştik. Derginin ilk günlerinden günümüze hepimizin emekleri birbirimizi ve bizi çoğalttı. Olumsuz türlü koşulların üstesinden gelinmesini sağladı. Bilimsel bilgi üretimi ve paylaşımının alanımızdaki gelişiminin nedeni olmayı koruyan dergimiz, bu etkiyle gelişimini de sürdürüyor. 21. yüzyıla taşındı ileriye götürülüyor. Hepimizin tüm emeklerine sağlık. Bunları izlemenin gurur ve mutluluğunu yaşadığınız için hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Serpil Salaçın